

Què fer a Castellfollit de la Roca

1 - Parc de les escultures

Castellfollit de la Roca ha inaugurat un parc fet de diferents escultures. La zona es troba al costat del que va ser la fàbrica d'embotits Sala, i la iniciativa respon a la voluntat de dinamitzar l'activitat turística al municipi. El parc s'anirà omplint amb obres de diversos artistes. Una escultura d'Esteve Casanoves ha inaugurat el Parc. Casanoves és també el coordinador d'aquesta atracció, que anirà instal·lant més escultures de diferents artistes. Segons ell mateix, aquesta àrea oferirà una motivació cultural, que se suma al patrimoni geològic i natural que ja té el municipi de la cinglera. Memòria de Pas-Cabdell de llum està inspirada en les antigues filadores i també en els antics camins dels maquis. I és que Casanova treballa l'escultura en relació amb l'espai físic on s'ha d'instal·lar. Carlos Pazos i Quim Domène hi tindran també una escultura, tot i que Casanova hi vol incloure també les obres de nous artistes amb propostes, ha dit, més radicals. Plaça de les Filadores.

2 - Carreró de la volta del carrer de la Font

El conjunt format per: la volta del carreró, que discorre per sota la casa del Carrer Major, 36; juntament amb la baixada emmotllada damunt la roca natural, juxtaposant-se amb els murs de contenció de paret de pedres basàltiques; les eixides posteriors d'aquella casa, que s'obren damunt el camí que baixa entre els horts. La suma de tots aquests elements conforma un racó únic on el patrimoni urbanístic i arquitectònic conflueixen, formalitzant un entorn singular, propi de l'arquitectura popular.

3 - Mirador

Mirador sobre el Fluvià

4 - Església Vella de Sant Salvador

En un costat de la cinglera hi ha l'antiga església de Sant Salvador, de la qual es té constància ja en el segle XIII. Amb els terratrèmols de 1428 l'església va quedar destruïda i van morir un 25% de la població, hi havia 60 focs, unes 60 famílies (uns 300 habitants). Reconstruïda altra vegada, els francesos el 1657 i 58 van fer grans destrosses. L'església va ser cremada l'any 1936. De l'any 1939 al 1944 Castellfollit no va disposar d'església, es celebrava la missa a Ca les Hermanes. Al 1944 s'acaba l'església nova gràcies a l'aportació econòmica de moltes famílies. El traspàs de l'església vella i el cementiri es va fer l'any 1966. L'edifici actual, refet en diverses ocasions, és d'estil renaixentista tardà, amb un campanar de planta quadrada amb obertures a cada banda i coronat per una teulada casquet adornat amb petites pilastres. Es conserva una finestra romànica tardana i diversos carreus de basalt reutilitzats.

5 - Antiga via romana

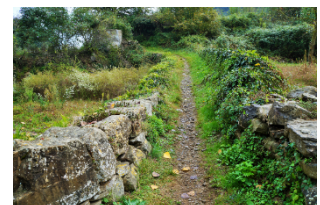
Quan van fer la variant, aquí a Castellfollit, es va descobrir algunes restes de l'antiga calçada que comunicava la vall superior amb la vall inferior. Era el camí natural que en termes tècnics s'anomenava "actus" és a dir, una carretera de segon ordre i que s'ajuntava a la via principal, la Via Augusta i que anava de Roma fins a Cadis.

Aquesta via provenia de St. Joan les Fonts i anava fins a les Fonoses i de les Fonoses fins a la plaça de St. Roc i des d'allà al c/ Nou fins al carrer del Fortí. Seguia avall pel c/ Vell i arribava fins a l'antiga església. Davant mateix de l'església, el camí girava sobtadament i començava una baixada brusca fins al fons de la vall.

Seguint un costum romà de fer torres de vigilància o de defensa van aprofitar l'estructura de l'espadat de Castellfollit de la Roca.

Aquesta via s'utilitzava com a pas de tropes i de transport de primeres matèries des d'Empúries a la Cerdanya i viceversa.

També era el pas per arribar als llocs miners propers, Rocabrúna (galena) i Bassegoda (estany, ferro, galena, coure).

Què fer a Castellfollit de la Roca

6 - Camí de la Rossolada – horts

L'aportació de la infraestructura rural d'aquest indret, integrada pel conjunt d'elements construïts amb la pedra basàltica del lloc: parets de marge, camins pavimentats, escales, graons, portals, pletes, barraques, desguassos i altres construccions o estructures edificades, esdevé fonamental en la configuració de la fesomia tradicional del poble. La seva adaptació a l'orografia del lloc i la seva uniformitat arquitectònica conformen un paisatge de gran qualitat i bellesa que fan únic l'indret.

7 - Corriol i horts de Toronell

Molt a prop del barri vell, a tocar el Fluvià i el Toronell, trobem una zona de petits horts cultivats per la gent del poble, separats per murs de pedra. El recorregut al costat dels horts forma part d'un itinerari pedestre del Parc Natural, que ens permet descobrir, a part de la cinglera, elements d'arqueologia industrial. Es tracta de canals i rescloses que desvien l'aigua a les fàbriques de Can Mulleras i Can Xaudiera (Montagut) per produir energia hidroelèctrica. Camí que baixa entre els horts dels darreres de les cases fins al Toronell, entre l'illa del carrer Major i l'illa de l'Ajuntament i els murs dels horts dels darreres de les cases. Els potents murs de contenció construïts amb la pedra basàltica del lloc a banda i banda

d'aquest corriol que baixa per la cinglera conformen un singular paisatge que cal preservar. S'inclouen també en aquest àmbit tots els murs de contenció, de tanca, etc., bastits amb pedra basàltica, que es troben dins les finques de les cases del carrer Nou i de la carretera d'Olot i que donen a la cinglera.

8 - Sant Salvador Castellfollit de la Roca (església nova)

Obra feta amb pedra volcànica del segle XX, és l'església nova del poble amb el mateix nom que l'església medieval de la cinglera de Castellfollit. En l'església s'hi van fer celebracions litúrgiques fins que durant la Guerra Civil fou destruïda. El mal estat en què queda la construcció féu que, una vegada acabada la Guerra, es decidís construir una nova església a la part nova del poble i s'abandonés l'antic edifici. A mitjan anys 80, per iniciativa dels veïns, es va recuperar l'antiga església com a centre cultural. Cal dir que la restauració ha estat molt encertada, ja que s'ha combinat el vidre, el ferro i la pedra original. Carretera Olot, 31.

9 - Pedrera de basalt

A Castellfollit hi ha l'única pedrera activa de basalt de tot l'Estat. Es tracta de la pedrera que actualment i des de l'any 1929 explota la família Ortiz. De tota manera, les primeres notícies són de l'any 1887.

Les aplicacions que es donen al basalt extret són, bàsicament, dues: una d'industrial (com a roca antiàcida) i una altra de domèstica i decorativa (llars de foc, paviments...). Un bon exemple de la utilitat del material extret és el paviment del barri vell del poble. De fet, una de les causes del creixement demogràfic al s. XX de Castellfollit és la indústria de l'explotació del basalt. Des de Barcelona arriben un gran nombre de comandes per a la fabricació d'una part de les llambordes de la Rambla. La causa cal atribuir-la al fet que era molt més barat comprar el basalt a Castellfollit que a l'estranger, com s'havia fet fins aleshores. L'any 1898 es van aprofitar pedres de les esllavissades del cantó del Fluvià per a la construcció de llambordes, la qual cosa comportava el fet d'haver de contractar alguns treballadors. Els diaris comarcals denuncien l'abús de l'explotació del basalt, incitant la població a manifestar-se perquè segons ells farien trontollar els fonaments.

Carrer Pedrera Ortiz, s/n.

Què fer a Castellfollit de la Roca

10 - Ca la Paula

Establiment turístic i cèntric que és fonda, restaurant i bar que ofereix el seu servei des de 1870.

Casa entre mitgeres amb façana a l'antiga carretera comarcal de Girona a Olot. Composició de façana segons quatre eixos verticals, amb quatre grans portalades a la planta baixa, un balcó central al primer pis, que recull les dues obertures centrals, i a cada costat un balcó senzill. En el pis superior hi ha quatre balcons individuals. Tots els balcons estan sostinguts per mènsules d'estuc ornamentades amb fullatges estilitzats; les obertures estan emmarcades per rajols i decorades amb rombes de ceràmica vidriada de color verd. Les sanefes que separen cada un dels pisos estan fetes amb la mateixa ceràmica. En la part superior destaca l'àmplia barbacana sostinguda per bigues de fusta, protegint una sanefa de ceràmica decorada en forma d'escacs de color blau i blanc. Carretera d'Olot, nº3

11 - Torre del Rellotge

Quan es va per la carretera de Girona a Olot, en passar per Castellfollit de la Roca veus una torre majestuosa.

Els vianants, ciclistes, poden aturar-se a beure de l'aigua de la Font de Sant Roc. Uns dels elements que caracteritzen la torre, és la imatge del Sant, l'escut i el rellotge. El finançament de la torre va ser en gran part possible gràcies a la iniciativa del Sr. Lluís Pons i Tusquets, un diputat a Corts que havia promès l'any 1919, construir-la a canvi que el poble el votés.

El dia 13 de juny de 1924 es van demanar els permisos necessaris. Els plànols els va fer el Sr. Ramon Gusiñer Heras, de Banyoles. L'agost d'aquell any començaren les obres, a mitjans de l'any 1925 finalitzaren i costaren 4.499 pessetes. La imatge de sant Roc amb data de 1885, és conseqüència d'una epidèmia de còlera. Fa uns anys i per iniciativa d'uns veïns de la Plaça de Sant Roc, se celebra el dia 16 d'agost una petita festa en honor del Sant.

Plaça de Sant Roc nº 1.

12 - Museu de l'embotit

L'any 1993 la família Sala celebrà els 150 anys de la primera llicència fiscal concedida per a la fabricació d'embotits. Els Sala van creure oportú que, per commemorar aquest 150 aniversari, fóra escaient deixar muntat un petit museu a Castellfollit de la Roca com a llegat del qual ha estat la història i evolució de la conserva càrnia. Alhora, volen que sigui un element més de la comarca muntanyenca de la Garrotxa per oferir hospitalitat i benvinguda als visitants, així com deixar constància de la voluntat de supervivència i continuïtat de la seva empresa familiar. Fins ara existeixen museus del vi, de les eines del camp, del suro, del tèxtil, de l'adobament de pells, etc. En canvi, d'una cosa tan quotidiana, a l'hora de la nostra alimentació, com la carn i la seva conservació, no n'hi havia cap.

Al museu hi ha tota classe d'eines utilitzades durant aquests 150 anys per a l'elaboració de la carn, velles màquines, antigues fotografies de les generacions de treballadors de l'empresa, així com uns diorames representant l'antic procés.

Pensem que la visita és obligada per a qui vulgui seguir la història d'aquest país.

Carretera de Girona ,10.

13 - Pont trencat

El pont trencat que trobem a tocar la carretera té una llarga història de desgràcies. El pont data de 1908, però poc després de la seva construcció es va veure que alguns estreps s'afermaven sobre terrenys movedissos, fet que provocava l'aparició d'esquerdes i, per tant, fou necessari refer-lo.

Posteriorment, al final de la Guerra Civil, els republicans en retirada van volar el pont per impedir el pas als nacionals. Feia pocs mesos que s'havia pogut tornar a utilitzar quan l'aiguat de 1940 provocà la desaparició de dos arcs. Aquest fou l'infortuni definitiu: no es va tornar a reconstruir més, sinó que es va optar per fer un altre pont, l'actual. Carretera d'Olot.

